

Arheološki lokaliteti na trasi zaobilaznice grada Vukovara i istočne vezne ceste Slavonski Brod

Archaeological sites along the Vukovar bypass and Slavonski Brod eastern connecting road

Kornelija Minichreiter

Primljeno/Received: 07. 02. 2008
Prihvaćeno/Accepted: 01. 04. 2008

Na zemljištima planirane trase zaobilaznice grada Vukovara, u dužini od 19 km, obavljena je tijekom siječnja 2007. g. evidencija 5 arheoloških lokaliteta iz prapovijesnih i srednjovjekovnog razdoblja. Tijekom svibnja te godine na trasi istočne vezne ceste u Slavanskom Brodu, u dužini od 4 km, evidentirana su 2 arheološka lokaliteta iz prapovijesnih i srednjovjekovnog razdoblja koji se nalaze unutar registriranih arheoloških zona B i E gradskog područja Slavanskog Broda. Nakon arhivskoga i terenskog pregleda lokaliteti su preventivno zaštićeni i izrađen je elaborat „Kulturno-povijesna baština“ kao dio Studije o utjecaju na okoliš izgradnje planiranih cesta, u kojem su propisani uvjeti izgradnje trase brzih cesta – spašavanje od uništenja vrijedne kulturne baštine, što uključuje obvezan stalni nadzor arheologa pri skidanju humusa uzduž trasa cesta i zaštitna arheološka istraživanja zaštićenih zona lokaliteta.

Ključne riječi: arheološko rekognosciranje, prapovijest, srednji vijek, nekropole, naselja, brze ceste, Vukovar, Slavonski Brod, Slavonija, Hrvatska

Key words: Archaeological survey, Prehistory, Middle Ages, necropolises, settlements, road routes, Vukovar, Slavonski Brod, Slavonia, Croatia

TRASA ZAIBILAZNICE GRADA VUKOVARA

U siječnju 2007. g. ekipa arheologa Instituta za arheologiju iz Zagreba i Gradskog muzeja iz Vukovara¹ obavila je prvi dio pripremnih radova za izradu Studije o utjecaju na okoliš zaobilaznice grada Vukovara u dijelu „Kulturno povijesna baština“.² Arhivski i terenski pregled arheoloških lokaliteta na trasi obilaznice obuhvatio je prostor širine 500 m, uzduž 19 km trase ceste koja obilazi s južne strane gradsko područje Vukovara. Zaobilaznica se na zapadnoj strani odvaja iz Trpinjske ceste, ide zemljištima sjeverno od Bršadina i Bogdanovaca, zatim južno od Lušca i Vukovara, te između Ovčare i Grabova dalje prema istoku spaja se s postojećom cestom kod Sotina³. U zadanom prostoru na kojem su još na mnogim mjestima označena minska polja,⁴ evidentirano je pet arheoloških lokaliteta koji pripadaju prapovijesnim i srednjovjekovnom razdoblju:

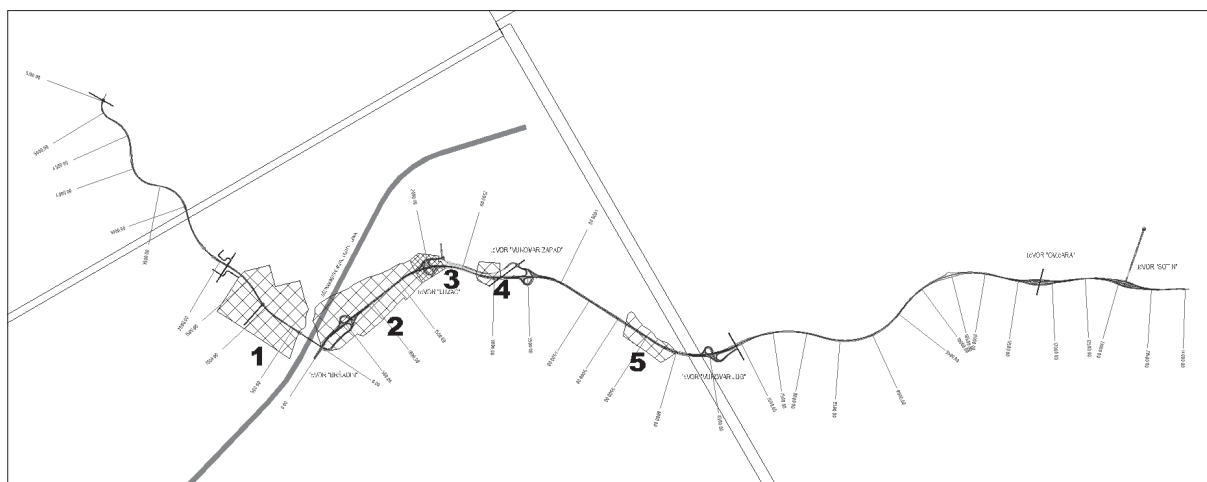
- 1 Voditeljica radova bila je dr. sc. Kornelija Minichreiter, znanstvena savjetnica iz Instituta za arheologiju u Zagrebu, uza suradnju Maje Bunčić dipl. arheologinje, tadašnje kustosice Gradskog muzeja u Vukovaru.
- 2 Konzervatorska studija o utjecaju na okoliš izgradnje planirane zaobilaznice grada Vukovara, kulturno-povijesna baština, izrađena je na zahtjev tvrtke Hidroelektra-projekt d.o.o. iz Zagreba, u skladu s Pravilnikom o procjeni utjecaja na okoliš (Narodne novine 59/2000) i sadržavala je 7 poglavlja o kulturno-povijesnoj baštini zadanog prostora. Autorica studije je dr. sc. K. Minichreiter, a suradnici: dr. sc. Z. Marković i dipl. arheologinje K. Botić i M. Bunčić.
- 3 Dio trase oko Sotina još nije u konačnici projektiran.
- 4 Pregled zemljišta prikupljanjem površinskih arheoloških nalaza nije se moglo obaviti radi miniranog velikog dijela buduće trase zaobilaznice, pa se terenski pregled i fotografiranje obavljalo iz prilaznih putova i cesta.

BRŠADIN - Rastici, Đergaj i Gložik, katastarska općina Bršadin

Prapovijesni arheološki lokalitet (karta 1,1)

U donjem toku rijeke Vuke na blago povišenim zemljištima istočno od Bršadina, sredinom prošlog stoljeća evidentirano je postojanje skupine grobnih humaka – tumula koji vremenski pripadaju starijem željeznom dobu – halštatu. Slučajan nalaz željeznoga koplja na oranici Rastici 2005. g.⁵ potvrđuje postojanje ostataka nekropole, koju već 1962. g. na susjednom zemljištu Lipovača kod Bršadina spominju dr. Z. Vinski i Ks. Vinski-Gasparini (Vinski, Vinski-Gasparini 1962, 268). U starijem željeznom dobu pokapanje mrtvih pod tumulima bilo je dvojako – kosturni ukop ili paljevinški u urnama. Osim keramičkog posuđa, prilozi u muškim grobovima često pripadaju naoružanju ratnika: tako se prilazu koplja, sjekire, kacige, noževi. Koplje iz Bršadina pripada tipu uskolisnih kopalja s naglašenim središnjim uzdužnim rebrom, uz koje su nizovi ukrasa izvedeni punciranjem. Usadnik nedostaje. Istovrsna koplja nađena su na obližnjoj halštatskoj nekropoli Lijeva Bara u Vukovaru i u halštatskim grobovima u Dolenskim Toplicama i Vačama u Sloveniji. U međurječju Drave, Dunava i Save postoji nekoliko skupina halštatskih nekropola. Tumuli u Bršadinu pripadaju skupini nekropola istočne Slavonije. Halštatska nekropola u Bršadinu jedna je od brojnih nekropola brončanoga i željeznoga doba hrvatskog Podunavlja, koje su podizane uz brojna naselja čije ostatke nalazimo u vukovarskom kraju.

- 5 Arheološka zbirka Gradskog muzeja u Vukovaru. Zahvaljujem kolegici Maji Bunčić na dopuštenju objave ovog nalaza.

Karta 1. Arheološki lokaliteti na trasi zaobilaznice grada Vukovara: 1) Bršadin - Rastici, Đergaj, Gložik, 2) Bogdanovci - Tialjevci, Planta, 3) Vukovar - Lužac, Jankovo, 4) Vukovar - Erovac, Jankovo, 5) Vukovar - Štrbanac, Lijeva Supoderica.

Map 1 - Archaeological sites along the route of the Vukovar bypass: 1. Bršadin "Rastici, Đergaj, Gložik", 2. Bogdanovci "Tialjevci, Planta", 3. Vukovar "Lužac, Jankovo", 4. Vukovar "Erovac, Jankovo", 5. Vukovar "Štrbanac, Lijeva Supoderica".

BOGDANOVC I - Tialjevci i Planta, katastarska općina Bogdanovci

Prapovijesni arheološki lokalitet (karta 1,2)

Zemljišta Tialjevci i Planta nalaze se sjeveroistočno od sela Bogdanovaca na desnoj obali rijeke Vuke. Prirodno povišena obala rijeke Vuke, kao najdužeg pritoka (112 km) rijeke Dunav, pružala je idealne uvjete za razvitak naselja tijekom prapovijesti. Arheološki predmeti, otkriveni u nekoliko navrata pri obradi zemljišta i regulaciji rijeke Vuke sredinom prošlog stoljeća, ukazuju na intenzivan život u ovim prostorima tijekom kasnoga brončanog doba. Šuplje brončane sjekire – keltovi i masivne igle, narebrenog vrata s makovom glavicom, pripadaju kulturi polja sa žarama. Prema ocjeni dr. Ks. Vinski-Gasparini, igla je datirana u rani stupanj Bronce D (Vinski-Gasparini 1974, 178). Inače, ovaj tip igala javlja se po cijeloj Europi, a u sjevernoj Hrvatskoj otkrivene su još u Iloku, Slavskom Brodu, Brodskom Stupniku i Sisku. Pojedinačni nalazi šupljih sjekira i masivne igle možda su dio ostave ili su dio inventara grobova iz toga vremena. Ovo ukazuje da se u blizini najvjerojatnije nalazi i brončanodobno naselje u sklopu niza prapovijesnih naselja, čiji su ostaci evidentirani u široj okolici Bogdanovaca.

VUKOVAR - Lužac i Jankovo, katastarska općina Vukovar

Prapovijesni arheološki lokalitet (karta 1,3)

Zemljište Lužac i Jankovo nastavlja se prema istoku na zemljište Tialjevci i Plantu, na povišenoj desnoj obali rijeke Vuke. Prapovijesno naselje i nekropola bili su izgrađeni na uzdignutim suhim zemljištima uz Vuku, gdje su bili sigurni od čestih poplava nabujalih proljetnih i jesenskih voda. U vrijeme kasnoga brončanog doba, vjerovanja da se preko rijeke prelazi u svijet mrtvih, uvjetovala su ukapanje pokojnika na obalama rijeke ili u blizini voda tekućica. Zbog ovakvih pogrebnih običaja, gotovo u pravilu nalazimo spaljene pokojnike u malim niskim tumulima, ukopanih na obalama rijeke. Brojne nekropole, grupe Barice-Gredani kao i Virovitične grupe, ukazuju na ovaj način ukopa. Tako uz rijeku Vuku, koja je u davnim vremenima prije regulacije imala mnogo veći protok vode i vjerojatno bila plovna, nalazimo ostatke niza nekropola iz više razdoblja prapovijesti. Dosadašnji arheološki nalazi i na okolnim zemljištima Gradac, Zlatara i Voćnjak kod Bogdanovaca (Dorn 1973, 26; Marković 1994, 224) ukazuju na veliku gustoću naseljenosti od neolitika do završetka mlađega željeznog doba – latena.

VUKOVAR - Erovac i Jankovo, katastarska općina Vukovar

Prapovijesni i srednjovjekovni arheološki lokalitet (karta 1,4)

U području zapadne periferije današnjega grada Vukovara, na brežuljkastim lesnim zemljištima koja se protežu uzduž širega obalnog pojasa rijeke Vuke, otkriveni su već početkom 20. st. ostaci niza prapovijesnih naselja i nekropola iz bakrenoga i mlađega željeznog doba (Brunšmid 1902, 39, 65, sl. 1,2). Zemljište Erovac i Jankovo nastavlja se na registrirani lokalitet Dobra voda na kojem je otkrivena velika nekropola iz mlađega željeznog doba, latena. Otkriće bakrene sjekire s cilindričnim produžetkom za nasad drške koja pripada vučedolskoj kulturi ukazuje na naseljenost ovog područja oko Vukovara i u vrijeme vučedolske kulture (Durman 1983, 44, T. 12,6; Marković 1994, 218). Na postojanje manjih ruralnih naselja tijekom srednjovjekovnog razdoblja ukazuju arheološki nalazi, među kojima se ističe prsten pečatnjak iz 13/14. st. Povijesni izvori iz 1220. g. spominju zaseok Herijevac kao periferno naselje uz Vukovo na području Vukovske županije. Godine 1333. i 1335. spominje se naselje Erijevac (Erovac) na desnoj obali Vuke, jugozapadno od Vukovara (Karač 1994, 144). Tu je bila crkva posvećena sv. Margariti, i u 15. st. ovdje su se održavali veliki sajmovi i obavljala carina.

VUKOVAR - Štrbanac i Lijeva Supoderica, katastarska općina Vukovar

Prapovijesni arheološki lokalitet (karta 1,5)

Zemljišta Štrbanac i Lijeva Supoderica protežu se uz nekadašnji vodotok u južnom perifernom dijelu Vukovara. Istočno od njih nadovezuje se Sajmište s kompleksom starih Eltzovih ciglana⁶, gdje su pri iskupu zemljišta već 1940. godine otkriveni ostaci prapovijesnog naselja starčevačke kulture (Schmidt 1945, 183; Minichreiter 1997, 7,25). Na

⁶ Pregledom starih katastarskih planova u Državnoj geodetskoj upravi – Područnom uredu za katastar u Vukovaru, po prvi put je utvrđen točan položaj prijašnje Eltzove ciglane. U jugoistočnom dijelu gradske zone Vukovara teren ciglane obuhvaća katastarsku česticu 5209, a arheološki lokalitet vjerojatno i susjedne čestice: 5213, 5210, 5211/1 5211/2, 5212 u području Vašarišta. Za preventivnu zaštitu ovog nalazišta treba detaljno pregledati zemljište i utvrditi zonu rasprostiranja lokaliteta koji je preostao od višegodišnjeg iskopa zemlje za potrebe ciglane.

Karta 2. Arheološki lokaliteti na trasi istočne vezne ceste Slavonki Brod: 1) Slavonki Brod - Galovo, Vrbsko polje, Velike nizine, 2) Slavonki Brod - Bjeliš.
 Map 2 - Archaeological sites along the route of the Slavonki Brod eastern connecting road: 1. Slavonki Brod "Galovo, Vrbsko polje, Velike nizine", 2. Slavonki Brod "Bjeliš".

zemljištima Lijeve Supoderice otkriveni su 1970. g. nalazi koji pripadaju sopotskoj kulturi – neolitik i starijem željeznom dobu – halštatu, a 1978. ostaci naselja badenske kulture (Marković 1994, 216-222). Godine 1984. na zemljištu Štrbanac pronađena je neolitička kamena sjekira⁷ što upotpunjuje podatke o dugotrajnom naseljavanju južnih zemljišta Vukovara i razviku prapovijesnih naselja tijekom neolitika, eneolitika i starijega željeznog doba.

TRASA ISTOČNE VEZNE CESTE SLAVONSKI BROD

Tijekom svibnja 2007. g. arheolozi Instituta za arheologiju iz Zagreba i Muzeja brodskog Posavlja iz Slavenskog Broda⁸ proveli su arheološko rekognosciranje zemljišta pla-

nirane trase istočne vezne ceste u Slavonkom Brodu, koja se proteže u dužini od 4 km od sjeverne vezne ceste do spoja s cestom na Bjelišu. U zadanom prostoru na trasi buduće ceste evidentirane su zone dva velika arheološka lokaliteta, na kojima su već dijelom obavljena arheološka istraživanja i koji se nalaze unutar registriranih arheoloških zona B i E gradskog područja Slavenskog Broda. Za ovu trasu također je izrađen elaborat⁹ u kojem su lokaliteti kartirani, s detaljnim opisom i valorizacijom te određeni sustavi mjera zaštite za svaki posebno, s naglaskom da je na svakom lokalitetu prije početka izgradnje trase ceste obvezno obaviti zaštitna arheološka istraživanja.

⁷ Podaci u arhivi arheološke zbirke Gradskog muzeja u Vukovaru.

⁸ Terenski obilazak vodila je dr. sc. Kornelija Minichreiter, znanstvena savjetnica Instituta za arheologiju u Zagrebu u suradnji s Jesenkom Miškov, prof., višom kustosicom Muzeja brodskog Posavlja iz Slav. Broda.

⁹ Autorica elaborata Kulturno-povijesna baština – Konzervatorska studija o utjecaju na okoliš izgradnje planirane istočne vezne ceste Slavonki Brod je dr. sc. Kornelija Minichreiter, uz suradnju Jesenke Miškov, prof., a izrađen je na zahtjev Zavoda za prostorno planiranje d.d. Osijek, u skladu s Pravilnikom o procjeni utjecaja na okoliš (Narodne novine 59/2000).

SLAVONSKI BROD - Galovo, Vrbsko polje i Velike nizine, katastarska općina Slavonski Brod i katastarska općina Vrba

Prapovijesni arheološki lokalitet (karta 2,1)

Arheološki lokalitet nalazi se svojim zapadnim dijelom u zaštićenoj arheološkoj zoni E unutar gradskog područja Slavenskog Broda, a na parcelama Galova već se 10 godina obavljaju sustavna arheološka istraživanja pod vodstvom dr. sc. Kornelije Minichreiter iz Instituta za arheologiju iz Zagreba. Na površini zemljišta otkriveni su ostaci kasnobrončanodobne nekropole sa spaljenim pokojnicima grupe Barice-Gredani (oko 1200. g. pr. Krista), a ispod nje na dubini od oko 80 cm ranoneolitičko naselje starčevačke kulture iz mlađega kamenog doba (oko 6100 – 5300 g. pr. Kr.). Otkriven je dio naselja u kojem je bilo izgrađeno 7 velikih zemunica (17 x 5 m). Među skupinom stambenih zemunica otkrivene su i radne zemunice u kojima su se izrađivali glineni predmeti (lončarske peći), pekle pogače (kalotaste krušne peći) i izrađivala tkanina (glineni piramidalni utezi uz drveni okvir od okomitoga tkalačkog stana). U drugim zemunicama je uz stambeni prostor bila radionica za izradu kamenih alatki – radno oblikovane prostorije s brojnim kamenim izrađevinama. Kao posebna vrijednost u inventaru zemunica ističe se velik broj žrtvenika-kadionica (više od 100 različitih primjeraka) kao i umjetnički oblikovane unikatne glinene figurice srne, svinje i bika, koje su imale značajnu ulogu u duhovnom životu prvih zemljoradničkih populacija panonskih prostora. Unutar naselja otkriven je posebno izdvojen prostor u kojem su bili ukopani odabrani članovi plemenske zajednice. U velikoj zemunici (17 x 5 m) bila su ukopana tri kostura u skvrčenom položaju: u sjevernom prostoru nedaleko dvije peći s ložištem s vanjske strane zemunice bili su ukopani kostur muškarca (u dobi 40-50 g.) i u njegovoj blizini žena bez glave (u dobi 35-40 g.). U južnom dijelu zemunice bio je ukopan muškarac bez glave (u dobi 25-30 g.). Kosturi su bili zatrpani zemljom izmiješanom s rijetkim ulomcima keramike i samo nekoliko malih kamenih alatki. Zapadno uz veliku zemunicu u maloj zemunici (5 x 5 m) bio je ukopan muškarca bez lica (u dobi 35-40 godina). Nedaleko kostura bila je obredno položena skupina kamenih glačanih sjekira, što ukazuje na istaknuti položaj pokojnika u plemenu. Inventar u zemunicama (glineno posuđe, kulni predmeti, antropomorfna i zoomorfna plastika) po svojim stilskim odlikama pripada početnom stupnju starčevačke kulture – Linear A. Ulomci posuda s bijelo slikanim motivima vremenski opredjeljuju dio naselja u bijeli Linear A (oko 6100 g. pr. Krista). Galovo u Slavenskom Brodu dokazuje svu kompleksnost organizacije naselja i života prvih europskih poljodjelaca u južnim prostorima Panonske nizine (Minichreiter 2005, 2006, 2007).

SLAVONSKI BROD - Bjeliš, katastarska općina Slavonski Brod

Prapovijesni i srednjovjekovni arheološki lokalitet (karta 2,2)

Prapovijesni i srednjovjekovni arheološki lokalitet na zemljištu Bjeliš nalazi se unutar registrirane gradske zone B u istočnom dijelu Slavenskoga Broda, u neposrednoj blizini rijeke Save, na povišenoj gredi (nadmorska visina 93 m), izduženoj u smjeru sjever–jug. Poznat je od 1862. g., kada je ondje pronađena kasnobrončanodobna ostava, čiji su predmeti 1868. dospjeli u Narodni muzej u Zagrebu, no pomiješani s nalazima kasnobrončanodobne ostave, otkrivene u selu Podcrkavlje na položaju Dvorišta (Ljubić 1889, 78-84, T. XI,50-57). Najvažnije nalaze tih ostava objavila je Ksenija Vinski-Gasparini i datirala ih u fazu II. kulture polja sa žarama sjeverne Hrvatske (Vinski-Gasparini 1973, 183, T. 66-68). Na Bjelišu je 1984. pronađena još jedna ostava iz kasnoga brončanog doba (ostava Bjeliš II), u dvorištu stambenoga objekta na pola metra dubine. U njoj su zastupljeni raznovrsni brončani predmeti, očuvani ponajviše u ulomcima: oruđe, oružje, nakit, aplikacije, ukrašeni i neukrašeni brončani limovi, brončana žica i 5 kg sirove neobrađene bronce.

Pripada tzv. neritualnim ostavama (ostava majstora ljevača), a po građi pripada većim ostavama mješovitoga tipa i datira se u fazu II. kulture polja sa žarama sjeverne Hrvatske (Lozok 1993, 33, Lozok 2000, 35). Zbog izgradnje zaobilaznice, koja prelazi preko dijela lokaliteta, provedeno je 1997. g. zaštitno arheološko istraživanje pod vodstvom J. Lozuka, J. Miškiv i L. Miklik-Lozok. Izvođač je svojevoljno strojno skinuo oko 1 m kulturnoga sloja i pritom oštetio i jamske gradnje. Položaj na kojem su izvođena istraživanja udaljen je oko 200 m jugoistočno od mjesta pronalaska ostave Bjeliš II. i vjerojatno je riječ o većem kasnobrončanodobnom naselju. Pronađeno je oko 60 jamskih gradnji i četiri peći, od kojih najveći dio potječe iz razdoblja kasnoga brončanog doba, a manji broj iz mlađega željeznog doba i srednjeg vijeka¹⁰.

Literatura

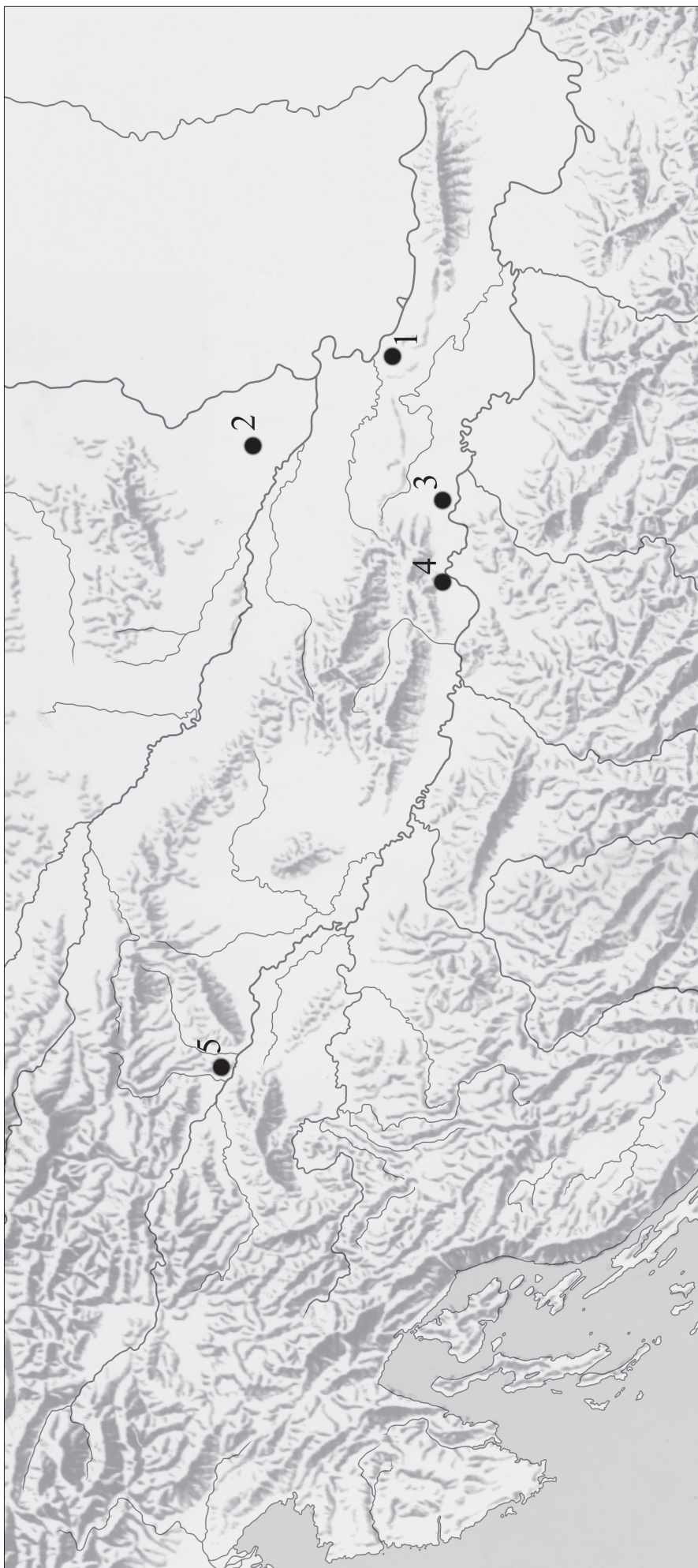
- Brunšmid J., 1902, Nahađaji bakrenog doba iz Hrvatske i Slavonije i susjednih zemalja, VHAD ns VI, 1902, Zagreb, 32-67.
- Dorn A., 1973, Rekognosciranje limesa na području vukovarske općine, GSM sv. 23, Vukovar, 22-30.
- Durman A., 1983, Metalurgija vučedolskog kulturnog kompleksa, OpuscA 8, Zagreb, 1-74.
- Karač Z., 1994, Gradograditeljstvo i graditeljstvo na tlu Vukovara od prapovijesti do kraja osmanske vlasti, Vukovar, vjekovni hrvatski grad na Dunavu, Zagreb, 138-154.
- Lozok J., 1993, Arheološka topografija broskog Posavlja, Izdanja HAD 16/1991, Zagreb, 31-38.
- Lozok J. 2000, O kontinuitetu naseljavanja broskog Posavlja, Zbornik radova o Slavenskom Brodu u povodu 750. obljetnice prvoga pisanog spomena imena Broda, Slavonski Brod, 33-58
- Ljubić Š., 1889, Popis arheološkoga odjela Narodnog zemaljskog muzeja u Zagrebu, sv. 1, Zagreb, 1-192
- Marković Z., 1994, Sjeverna Hrvatska od neolita do brončanog doba, Koprivnica, 1-302.
- Minichreiter K., 1997, Otkriće u Lukaču i Požegi kao prilog poznavanju topografije naselja starčevačke kulture u sjevernoj Hrvatskoj, PriInstArheolZagreb sv. 11-12/1994-1995, Zagreb, 7-36.
- Minichreiter K., 2005, Arheološka istraživanja na Galovu u Slavenskom Brodu, AIA I/2005, Zagreb, 25-30.
- Minichreiter K., 2006., Slavonski Brod, Galovo, arheološka istraživanja 2005, AIA II/2006, Zagreb, 29-32.
- Minichreiter K., 2007, Slavonski Brod, Galovo, arheološka istraživanja 2006. AIA III/2007, Zagreb, 26-30.
- Schmidt R.R., 1945, Die Burg Vučedol, Zagreb, 1-207.
- Vinski Z., Vinski-Gasparini Ks., 1962, O utjecajima istočno-alpske halštatske kulture i Balkanske ilirske kulture na slavonsko-srijemsko Podunavlje, ARR II, Zagreb, 263-293.
- Vinski-Gasparini Ks., 1974, Kultura polja sa žarama u sjevernoj Hrvatskoj, Zadar, 1-230.

Summary

In January 2007, records were taken of five archaeological sites from the prehistoric and medieval periods on plots on the planned route of the Vukovar bypass, over a length of 19 km. In May 2007, we gathered evidence on two archaeological sites from the prehistoric and medieval periods along the route of the eastern connecting road in Slavonski Brod, which has a projected length of 4 km. The sites are within registered archaeological zones B and E of the Slavonski Brod urban area. Following an archival inspection and field survey, the sites have been placed under preventive protection, and a study entitled "Cultural and Historical Heritage" has been compiled as part of the environmental impact study for the planned roads. The Study prescribes the conditions for construction of new roads in view of the need to preserve valuable cultural heritage sites from destruction. These conditions stipulate mandatory and continuous archaeological oversight during the removal of humus along the routes of the planned roads and rescue archaeological explorations at the protected zones.

¹⁰ Zahvaljujem kolegici J. Miškiv na ovim podacima.

Terenski pregledi

1. Vukovar – trasa zaobilazne ceste
2. Beli Manastir - trase zapadne zaobilaznice
3. Trasa kanala Dunav – Sava
4. Slavonski Brod – istočna vezna cesta
5. Podsused - područje izgradnje HE Podsused